

ПОСТАНОВА

Правління Національного банку України

24 березня 2023 року м. Київ № 32

Про затвердження Положення про порядок визначення Національним банком України юридичних осіб, що є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з урахуванням Порядку та критеріїв визначення підприємств, установ і організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 76, з метою забезпечення стабільності фінансової системи, безперервності надання фінансових, платіжних послуг, послуг із оброблення та зберігання готівки та інших послуг в особливий період Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про порядок визначення Національним банком України юридичних осіб, що є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, що додається.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Катерину Рожкову.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Положення

про порядок визначення Національним банком України юридичних осіб, що є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період

1. Це Положення визначає процедуру прийняття Національним банком України (далі – Національний банк) рішень щодо визначення юридичних осіб критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період та встановлює критерії, за якими здійснюється визначення юридичних осіб, що мають важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення потреб територіальної громади, у межах повноважень Національного банку з урахуванням Порядку та критеріїв визначення підприємств, установ і організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 76 (далі – Порядок).

2. Національний банк приймає рішення про визначення критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період згідно з Порядком стосовно таких юридичних осіб (далі – установи):

1) банків;

2) небанківських фінансових установ та юридичних осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

3) небанківських надавачів платіжних послуг, визначених Законом України “Про платіжні послуги”, операторів платіжних систем, технологічних операторів платіжних послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких/оверсайт платіжної інфраструктури щодо яких здійснює Національний банк (далі – учасники платіжного ринку);

4) юридичних осіб, які отримали ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації та погодження Національного банку на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки;

5) єдиного об'єднання страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам;

б) юридичних осіб, які надають послуги системно важливим банкам, що є допоміжними до платіжних послуг, і їхня діяльність безпосередньо пов'язана з обслуговуванням банківських автоматів, платіжних терміналів, виконанням міжбанківських платіжних операцій.

3. Установи, зазначені в підпунктах 1–5 пункту 2 цього Положення, що відповідають трьом або більше критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, звертаються до Національного банку для підтвердження відповідності установи критеріям та визначення установи критично важливою для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період (далі критично важлива установа) і надають відповідні підтвердні документи та інформацію, наведені в пунктах 2 та 5 Порядку.

4. Установа, зазначена в підпункті 6 пункту 2 цього Положення, що відповідає трьом або більше критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, звертається до системно важливого банку, який перевіряє надані документи та підтверджує (за наявності підстав) виконання цією установою критерію, наведеного в підпункті 7 пункту 1 додатка до цього Положення, шляхом оформлення листа, який надсилається зазначеній установі.

Установа, зазначена в підпункті 6 пункту 2 цього Положення, надає такий лист із відповідним підтвердженням, оформлений системно важливим банком, разом з іншими документами під час звернення до Національного банку відповідно до пункту 5 Порядку.

Системно важливий банк, до якого зверталась установа, зазначена в підпункті 6 пункту 2 цього Положення, додатково надсилає окреме повідомлення на адресу Національного банку щодо підтвердження чи непідтвердження виконання цією установою критерію, наведеного в підпункті 7 пункту 1 додатка до цього Положення (з відповідним обґрунтуванням), не пізніше наступного робочого дня після надсилання листа зазначеній установі.

5. Національний банк за результатами розгляду звернення установи з урахуванням Порядку приймає рішення про:

1) відповідність установи критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, та визначення установи критично важливою за наявності підстав, наведених у пункті 3 Порядку;

2) невідповідність установи критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, та/або відсутність підстав, що наведені в пункті 3 Порядку;

3) підтвердження статусу критично важливої установи не рідше ніж один раз на рік згідно з пунктом 8 Порядку;

4) позбавлення установи статусу критично важливої в разі отримання інформації про невідповідність установи критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, та/або відсутність підстав, що наведені в пункті 3 Порядку.

6. Критерії, за якими здійснюється визначення установи, що має важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення потреб територіальної громади, з метою підтвердження відповідності критерію, зазначеному в підпункті 4 пункту 2 Порядку, встановлені в додатку до цього Положення.

7. Установи, зазначені в підпунктах 2–5 пункту 1 додатка до цього Положення, не можуть бути визначені такими, що мають важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення потреб територіальної громади, за умови відповідності хоча б одному з таких критеріїв:

1) Національним банком виявлено невідповідність структури власності установи вимогам, визначеним у розділі III Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 30, та/або структура власності установи визнана Національним банком непрозорою, або Національним банком прийнято рішення про відмову у визнанні структури власності установи прозорою;

2) Національним банком прийнято рішення про визнання ділової репутації установи, її власників істотної участі та/або керівників, головного бухгалтера, ключових осіб небездоганною чи ділова репутація керівників, головного бухгалтера, ключових осіб, власників істотної участі, ключових учасників установи є небездоганною згідно з пунктом 18⁵ постанови Правління Національного банку від 24 грудня 2021 року № 153 “Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг” (зі змінами);

3) встановлено факт здійснення установою ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників та/або інших кредиторів такої установи, ознаки якої визначені нормативно-правовим актом Національного банку;

4) установою не подано звітності, передбаченої нормативно-правовими актами Національного банку з питань складання та подання звітності до Національного банку;

5) до установи застосовано захід впливу, крім письмового застереження, за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у сфері реалізації спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), якщо з дня застосування такого заходу впливу пройшло менше одного року.

8. Правління Національного банку затверджує перелік установ, які мають важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення потреб територіальної громади (далі – Перелік важливих установ), з урахуванням вимог пунктів 6, 7 цього Положення та додатка до цього Положення.

Національний банк повідомляє установу про включення та виключення з Переліку важливих установ протягом трьох робочих днів після прийняття Правлінням Національного банку відповідного рішення.

9. Національний банк приймає рішення, визначені в пункті 5 цього Положення, шляхом видання наказу Національного банку (далі – наказ) за підписом Голови Національного банку або особи, яка виконує його обов'язки.

Наказ про відповідність установи критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, та визначення установи критично важливою за наявності підстав, наведених у пункті 3 Порядку, видається на строк, що не перевищує 12 місяців.

10. Національний банк забезпечує надсилання наказів до установ, стосовно яких приймалися рішення. Надсилання наказу здійснюється протягом трьох робочих днів із дня його видання.

11. Національний банк забезпечує надсилання наказів до Міністерства економіки України, Генерального штабу Збройних Сил України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України:

1) про відповідність установи критеріям, зазначеним у пункті 2 Порядку, та визначення установи критично важливою за наявності підстав, наведених у пункті 3 Порядку, – протягом трьох робочих днів із дня видання наказу;

2) про підтвердження статусу критично важливої установи або про позбавлення такого статусу – не пізніше наступного робочого дня з дня видання наказу.

12. Критично важливі установи подають до Національного банку список військовозобов'язаних, які пропонуються до бронювання на період мобілізації

та на воєнний час, з урахуванням вимог Порядку бронювання військовозобов'язаних за списком військовозобов'язаних під час дії воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 76 (далі – Порядок бронювання).

Національний банк проводить перевірку повноти заповнення списку, наявності доданого до нього обґрунтування, зазначеного в пункті 8 Порядку бронювання, дотримання вимог щодо кількості військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню, та подає його на погодження Генеральному штабу Збройних Сил України (Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки України) відповідно до вимог Порядку бронювання.

13. Розгляд звернень установ здійснюють підрозділи Національного банку, до функцій яких належить здійснення нагляду за відповідними ринками послуг, у порядку, встановленому Національним банком.

Додаток
до Положення про порядок
визначення Національним
банком України юридичних
осіб, що є критично
важливими для
функціонування економіки та
забезпечення життєдіяльності
населення в особливий період
(пункт 4)

Критерії, за якими здійснюється визначення установ такими,
що мають важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення
потреб територіальної громади

1. Установа визначається такою, що має важливе значення для галузі національної економіки чи задоволення потреб територіальної громади, за умови відповідності одному з таких критеріїв:

1) установа є банком, який визначений Національним банком як системно важливий;

2) установа є страховиком, який відповідно до нормативно-правового акта Національного банку віднесений до страховиків групи 1 або групи 2 суспільної важливості, має діючу ліцензію на здійснення добровільного страхування життя або обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, а також дотримується нормативу платоспроможності та достатності капіталу і нормативу ризиковості операцій страховика, установлених законодавством України з питань регулювання діяльності небанківських фінансових установ;

3) установа є лізингодавцем, який є учасником банківської групи, у якій відповідальна особа-банк є системно важливим, вартість нових договорів фінансового лізингу якого, укладених упродовж останнього звітнього року, перевищує 1 мільярд гривень;

4) установа є учасником платіжного ринку, яку відповідно до Закону України "Про платіжні послуги" та нормативно-правових актів Національного банку віднесено за результатами діяльності впродовж 2022 року до системно важливих або важливих платіжних систем, важливих учасників платіжних систем і важливих технологічних операторів;

5) установа є юридичною особою, яка отримала ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації та погодження Національного банку

на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки, у середньому за квартал виконує інкасацію та перевезення готівкових коштів на суму понад 5 мільярдів гривень, у тому числі коштів державних установ, та здійснює інкасацію не менше 1 000 торгових точок клієнтів і не менше 1 000 банківських автоматів та/або програмно-технічних комплексів самообслуговування;

6) установа є єдиним об'єднанням страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам;

7) установа є юридичною особою, яка надає послуги системно важливим банкам, що є допоміжними до платіжних послуг, і її діяльність безпосередньо пов'язана з обслуговуванням банківських автоматів, платіжних терміналів, виконанням міжбанківських платіжних операцій в обсягах не менших ніж 35% від кількості відповідних пристроїв/операцій системно важливого банку.